

23. správa Faunistickej komisie Slovenskej ornitologickej spoločnosti/BirdLife Slovensko za rok 2022

The 23rd report of the Rarities Committee of the Slovak Ornithological Society/BirdLife Slovakia, year 2022

Marian MOJŽIŠ¹, Stanislav HARVANČÍK², Rudolf JUREČEK³, Dušan KARASKA⁴,
Dušan KERESTÚR⁵, Richard KVETKO⁶, Miloslav MIŠÍK⁷ & Vladimír ŠRANK⁸

¹ Školská 211/22, 985 31 Mučín, Slovensko; e-mail: m.mojzis76@gmail.com

² Pod Šípkom 1153/1, 958 06 Partizánske, Slovensko

³ Správa CHKO Záhorie, Vajanského 11, 901 01 Malacky, Slovensko

⁴ 02741 Oravský Podzámok 261, Slovensko

⁵ 98532 Veľká nad Ipľom 346, Slovensko

⁶ SNP 14, 903 01 Senec, Slovensko

⁷ Pribišova 7, 841 05 Bratislava, Slovensko

⁸ SNP 19/3, 972 01 Bojnice, Slovensko

Abstract. In 2022, the Rarities Committee of the Slovak Ornithological Society/BirdLife Slovakia reviewed 52 records, of which 44 were accepted in category A, one in category C, two in category D, and two in category E. Additionally, three breeding records were accepted. Two records/one ind. of Brant Goose (*Branta bernicla*), one record/one ind. of Pink-footed Goose (*Anser brachyrhynchus*), seven records/at least five ind. of Lesser White-fronted Goose (*Anser erythropus*), two records/one ind. of Tundra Swan (*Cygnus columbianus*), one record/one ind. of Ring-necked Duck (*Aythya collaris*), one record/one ind. of Baillon's Crake (*Zapornia pusilla*), one record/one ind. of Greater Flamingo (*Phoenicopterus roseus*), one record/one ind. of Terek Sandpiper (*Xenus cinereus*), one record/one ind. of Black-winged Pratincole (*Glareola nordmanni*), three records/one ind. of Pallas's Gull (*Ichthyophaga ichthyophaga*), one record/one ind. of Great Black-backed Gull (*Larus marinus*), eight records/nine ind. of Pallid Harrier (*Circus macrourus*), one record/nine ind. (first observation and nesting for Slovakia) of Eurasian Crag Martin (*Ptyonoprogne rupestris*), one record/one ind. of Yellow-browed Warbler (*Phylloscopus inornatus*), one record/one ind. of Rosy Starling (*Pastor roseus*) and one record/one ind. (first for Slovakia) of Richard's Pipit (*Anthus richardi*) were the most interesting records in 2022. The Rarities Committee accepted observations from the year 2022, but also some notable observations from the years 2013, 2019, and 2021. For example, one record/one ind. of Eurasian Stone-curlew (*Burhinus oedipnemus*), one record/one ind. of Pomarine Skua (*Stercorarius pomarinus*), and one record/one ind. (first for Slovakia) of Iberian Chiffchaff (*Phylloscopus ibericus*). In 2021, Western Cattle Egret (*Bubulcus ibis*) nested in Slovakia for the first time. The updated list of species and subspecies subject to reporting to the Rarities Committee of the Slovak Ornithological Society/BirdLife Slovakia, as well as the English version of the form template, is available on the following website: <http://www.vtaky.sk/stranka/50-Faunisticcka-komisija.html>

Keywords: birds, rarities committee, rarities report, Slovakia

Úvod

Faunistická komisia Slovenskej ornitologickej spoločnosti/BirdLife Slovensko (ďalej len FK) pracovala pri posudzovaní hlásení do 23.

správy do 7. 9. 2023 v nasledovnom zložení: Marian Mojžiš – predseda, Stanislav Harvančík, Rudolf Jureček, Dušan Karaska, Dušan Kerestúr, Richard Kvetko a Vladimír Šrank – členovia.

Rozhodnutím Výboru SOS/BL Slovensko od 25. 9. 2023 R. Kvetka vystriedal vo funkcii Miloslav Mišík. Richardovi Kvetkovi touto cestou ďakujeme za odvedenú prácu a prajeme mu veľa úspechov. V tomto príspevku je prezentovaná správa z činnosti FK za rok 2022. Spolu bolo prejednaných 52 hlásení: 45 z roku 2022, 2 z roku 2013, 1 z roku 2019 a 4 z roku 2021. Z toho 44 pozorovaní bolo akceptovaných v kategórii A, 1 pozorovanie v kategórii C, 2 v kategórii D a 2 v kategórii E. Ďalej FK akceptovala 3 pozorovania o hniezdení 3 druhov.

Prehľad akceptovaných pozorovaní je uvedený nižšie v nasledujúcej forme: druh (poddruh), dátum, počet jedincov, prípadne vek a pohlavie, katastrálne územie, lokalita (ak bola uvedená), okres, pozorovateľ, číslo rozhodnutia FK, druh dokladu. Čísla v zátvorkách za názvom taxónu pri akceptovaných hláseniach znamenajú sumár doterajších akceptovaných pozorovaní na území SR do 31. 12. 2022. Počet pozorovaní a počet pozorovaných jedincov je oddelený lomítkom. Kombinácia čísel pri počte pozorovaní vo forme napr. n+2 znamená, že okrem dvoch akceptovaných pozorovaní existujú ďalšie pozorovania, ktoré FK zatiaľ neprejednávala prípadne sú v procese posudzovania. Nakoľko viacero údajov z predchádzajúcich rokov, ako aj z roku aktuálneho (2022) nebolo doteraz FK zaslaných na schválenie, počet pozorovaní/počet pozorovaných jedincov nie sú vždy uvedené.

FK prijala uznesenie, na základe ktorého sa bude na Slovensku od 1. 1. 2020 používať taxonómia podľa IOC (Gill et al. 2023). Aktuálny zoznam druhov je dostupný na stránkach Slovenskej ornitologickej spoločnosti/BirdLife Slovensko.

Ornitológovia, ktorí disponujú pozorovaním druhu podliehajúceho hláseniu, by mali vyplniť formulár (pokiaľ je to možné v elektronickej forme), ktorý je dostupný aj s priebežne aktualizovaným zoznamom druhov podliehajúcich hláseniu na stránke SOS/BirdLife Slovensko (<http://www.vtaky.sk/stranka/50-Faunisticka-komisia.html>) a zaslať ho na posúdenie FK (fksosbirdlife@gmail.com), prípadne použili elektronickej formulár na stránke Aves symfony (<http://aves.vtaky.sk>). V súlade s medzinárodnými pravidlami platí, že pozorovanie, ktoré

neprešlo schvaľovaním FK, prípadne bolo zamietnuté, sa nesmie používať v odbornej alebo vedeckej publikácii. Upozorňujeme, že na základe odporúčania AERC (Association of European Rarities Committees, <http://www.aerc.eu>) je žiadúce prvé pozorovanie (lepšie však prvých 5) s jeho podrobným popisom publikovať v národnom (nie regionálnom) periodiku, spolu s cudzojazyčným (anglicky, nemecky) súhrnom.

V prípade, že akceptované pozorovanie publikované v tejto alebo predchádzajúcich správach zatiaľ nebolo inde uverejnené, teda nie je k dispozícii iný citačný zdroj, pri citovaní jednotlivých pozorovaní sa odporúča uviesť aj meno pozorovateľa, napr. „čajka morská (*Larus marinus*) 24. 10. 2010 Žilina, Váh, 1 subadult (Kizek in Kvetko & Šrank 2012)“.

Pri označovaní pozorovateľov sa uvádzajú mená tých, ktorí ako prví pozorovali a určili vtáka. Ak pozorovali vtáka zároveň aj ďalšie osoby, postupuje sa nasledovne: pri počte 1 až 3 pozorovateľov sa vymenujú všetci pozorovatelia; pri vyššom počte ako 3 pozorovatelia sa uvedie len meno pozorovateľa vo forme napr. „Karaska a kolektív“. Ak bol vták pozorovaný počas viacerých dní aj inými pozorovateľmi, uvedie sa pozorovanie vo forme napr. „Karaska a iní“.

Akceptované hlásenia *Accepted records*

Overované druhy boli zaradené do jednotlivých kategórií podľa princípov AERC:

Kategória A – Taxóny zaznamenané na území terajšej Slovenskej republiky aspoň raz od 1. 1. 1950 a s najväčšou pravdepodobnosťou pochádzajú z prirodzenej populácie.

Kategória B – Taxóny zaznamenané na území terajšej Slovenskej republiky aspoň raz v období medzi 1. 1. 1800 až 31. 12. 1949 a s najväčšou pravdepodobnosťou pochádzajú z prirodzenej populácie.

Kategória C – Introdukované taxóny, ktoré na území Slovenskej republiky vytvárajú samostatne sa udržiavajúce hniezdné populácie, alebo k nám zaletujú z takýchto populácií zo zahraničia.

Kategória D – Taxóny vyskytujúce sa na území Slovenskej republiky, pri ktorých sú pochybnosti o ich prirodzenom pôvode.

Kategória E – Taxóny vyskytujúce sa na území Slovenskej republiky, pričom s najväčšou pravdepodobnosťou alebo s určitou možnosťou vylúčiť ich prirodzený pôvod (patria sem predovšetkým úniky zo zajatia).

Kategória A

Branta bernicla

21. 1. 2022, 1 ex., Moravský Svätý Ján, okres Senica, Tomáš Tedla; FK 36/2022, foto.

25. 1. 2022, 1 ex., Zohor, Lósy, okres Malacky, Tomáš Tedla; FK 37/2022, foto.

V prípade oboch pozorovaní išlo pravdepodobne o totožného jedinca.

Anser brachyrhynchus

6. 3. 2022, 1 ex., Jakubov, Jakubovské rybníky, okres Malacky, Tomáš Tedla a iní; FK 18/2022, foto (obr. 1).

Anser erythropus

10. 12. 2021, 1 ex., Gbely, Adamovské štrkoviská, okres Skalica, Vlastimil Serdahely; FK 32/2022, foto.

Obr. 1: Hus krátkozobá (*Anser brachyrhynchus*), Jakubov, okres Malacky, 6. 3. 2022 (foto: R. Schnürmacher).

Fig. 1: Pink-footed Goose (*Anser brachyrhynchus*), Jakubov, Malacky district, March 6, 2022 (photo by R. Schnürmacher).

9. 2. 2022, 5 ex., Jakubov, Jakubovské rybníky, okres Malacky, Tomáš Tedla; FK 33/2022, foto.

3. 3. 2022, 2 ex., Jakubov, Jakubovské štrkovisko, okres Malacky, Richard Schnürmacher, Miloslav Mišík; FK 5/2022, foto (obr. 2).

6. 3. 2022, 1 ex., Gbely, Adamovské štrkoviská, okres Skalica, Vlastimil Serdahely, Michal Serdahely; FK 30/2022, foto.

6. 3. 2022, 3 ex., Jakubov, Jakubovské rybníky, okres Malacky, Vlastimil Serdahely, Michal Serdahely; FK 31/2022, foto.

6. 3. 2022, 1 ex., Jakubov, Jakubovské štrkovisko, okres Malacky, Tomáš Tedla; FK 34/2022, foto.

12. 3. 2022, 1 ex., Jakubov, Jakubovské rybníky, okres Malacky, Tomáš Tedla; FK 51/2022.

Pri pozorovaniach z marca 2022 nie je možné vylúčiť opakované záznamy tých istých jedincov.

10. 12. 2022, 1 ex., Vrádište, okres Skalica, Tomáš Tedla, FK 35/2022, foto.

Cygnus columbianus

18. 3. – 20. 3. 2022, 1 ex. v 2. roku života, Bátovce, VN Drženice, okres Levice, Michal Bagala a iní; FK 8/2022 a 19/2022, foto.

Obr. 2: Hus malá (*Anser erythropus*), Jakubov, okres Malacky, 3. 3. 2022 (foto: M. Mišík).

Fig. 2: Lesser White-fronted Goose (*Anser erythropus*), Jakubov, Malacky district, March 3, 2022 (photo by M. Mišík).

Obr. 3: Chochlačka obojková (*Aythya collaris*), Šamorín, okres Dunajská Streda, 2. 4. 2022 (foto: M. Mišík).

Fig. 3: Ring-necked Duck (*Aythya collaris*), Šamorín, Dunajská Streda district, April 2, 2022 (photo by M. Mišík).

Obr. 4: Plameniák ružový (*Phoenicopterus roseus*), Budmerice, okres Pezinok, 13. 9. 2022 (foto: Š. Granec).

Fig. 4: Greater Flamingo (*Phoenicopterus roseus*), Budmerice, Pezinok district, September 13, 2022 (photo by Š. Granec).

Zranený jedinec, uhynul, preparát je uložený v zbierkach Slovenského národného múzea v Bratislave.

Aythya collaris (2/2)

2. – 4. 4. 2022, 1 samica, Šamorín – Čilistov, Hrušovská zdrž, okres Dunajská Streda, Csaba Ollos a iní; FK 9/2022, foto, video (obr. 3).

Druhý záznam chochlačky obojkovej pre Slovensko, prvý pochádza z apríla 2004 (Lengyel et al. 2005, Šrank 2006). V Poľsku je do konca roku 2021 akceptovaných 14 pozorovaní (Komisja Faunistyczna 2022), v Maďarsku do konca roku 2020 päť pozorovaní (MME Nomenclator Bizottság 2022), v Rakúsku do konca roku 2021 štyri pozorovania (Albegger 2022) a v Českej republike do konca roku 2021 tri pozorovania (Vavřík, Šírek & FK ČSO 2020, Vavřík, Šírek & FK ČSO 2022).

Tachymarpis melba

3. 9. 2022, 1 ex., Iňačovce, Senianske rybníky, okres Michalovce, Miloslav Mišík, Richard Schnürmacher; FK 50/2022. Dá sa predpokladať, že jedince z hniezdiska v Michalovciach zalietajú za potravou aj na Senianske rybníky.

6. 9. 2022, 9 ex., nocujú na obsadenom hniezdisku lokalizovanom v roku 2021 (Repel et al. 2021), Michalovce, sídlisko SNP, nedokončená stavba poschodového panelového domu, okres Michalovce, Samuel Pačenovský a kolektív; FK 10/2022.

Zapornia pusilla

15. 5. 2022, 1 volajúci samec, Veľká Maňa, PR Žitavský luh, okres Nové Zámky, Ján Gúgh; FK 15/2022.

Phoenicopterus roseus

11. a 13. 9. 2022, 1 juv., Slovenská Nová Ves, VN Ronava, okres Trnava (11. 9.) a Budmerice, Budmerické rybníky, okres Pezinok (13. 9.), Štefan Granec a iní; FK 28/2022, foto (obr. 4).

Európska populácia plameniaka ružového má vzostupný trend a hniezdny areál v západnom Mediteráne postúpil zo Španielska a Francúzska smerom na východ. Druh v súčasnosti hniezdi aj v Taliansku, Albánsku, Grécku, Turecku a na Ukrajine (Carboneras & Béchet 2020). Najbližšie k nášmu územiu hniezdi v severovýchodnom Taliansku. Plameniák ružový patrí medzi druhy s častým únikom so zajatia. Zmiešaná hniezdna kolónia s nepôvodným juhoamerickým plameniakom čílskym (*Phoenicopterus*

chilensis) je známa z Nemecka, hoci prirodzený pôvod plameniakov ružových v tomto prípade nemožno úplne vylúčiť (Carboneras & Béchet 2020). V Českej republike sú uznané 2 pozorovania z minulosti v kategórii B, všetky ďalšie sú FK aktuálne zaradené do kategórie D (Vavřík et al. 2019). FK v Rakúsku posudzuje druh v kategórii A (7 akceptovaných pozorovaní), ale aj E (Albegger 2022). V Maďarsku je klasifikovaný v kategórii A a do konca roku 2019 je odtiaľ známych 15 záznamov. V posledných rokoch je frekvencia pozorovaní pravidelnejšia s najčastejšími registráciami v mesiacoch október, november a december (MME Nomenclator Bizottság 2021, Gál 2022). Doteraz boli všetky záznamy zo Slovenska zaradené do kategórie D s posledným pozorovaním v novembri 2006 (Šrank 2008). FK sa v prípade jedinca pozorovaného v roku 2022 zhodla na zaradení do kategórie A.

Burhinus oedicnemus

7. 5. 2013, 1 ex., Turčianske Teplice, okres Turčianske Teplice, Martin Dobrota; FK 38/2022.

Pozorovania ležiaka úhorového z rokov 2014 až 2022 z nášho územia absentujú (1 z roku 2020 zatiaľ nebolo FK zaslané). Posledné dokumentované hniezdenie je z roku 1995 (Chavko & Noga 2018).

Obr. 5: Brodník sivý (*Xenus cinereus*), Iňačovce, okres Michalovce, 3. 9. 2022 (foto: M. Mišík).

Fig. 5: Terek Sandpiper (*Xenus cinereus*), Iňačovce, Michalovce district, September 3, 2022 (photo by M. Mišík).

Xenus cinereus (12/?)

3. 9. 2022, 1 ad., Iňačovce, Senianske rybníky, rybník CH12, okres Michalovce, Miloslav Mišík, Richard Schnürmacher, Emil Matejka; FK 6/2022, foto (obr. 5).

Glareola nordmanni (4/4)

3. 9. 2022, 1 ex., Perín-Chym, Perínske rybníky, okres Košice-okolie, Martin Mráz, James Blore, Eduard Szattler; 14/2022, foto.

Ichthyaetus ichthyaetus (n + 5)

5. 3. 2022, 1 ad., Gbely, Adamovské štrkoviská a Skalica, Skalické rybníky, okres Skalica, Tomáš Tedla; FK 40/2022, foto.

6., 12. a 14. 3. 2022, 1 ad., Skalica, Skalické rybníky, okres Skalica, Vlastimil Serdahely, Michal Serdahely; FK 41/2022, foto.

11. 3. 2022, 1 ad., Skalica, Skalické rybníky, okres Skalica, Michal Baláž; FK 7/2022.

Všetky hlásenia sa s vysokou pravdepodobnosťou týkajú toho istého jedinca.

Larus marinus

22. 12. 2022, 1 ad., Zohor, skládka, okres Malacky, Štefan Granec; FK 26/2022, foto.

Stercorarius pomarinus

6. a 7. 10. 2019, 1 juv., Gbely, Adamovské štrkoviská, okres Skalica, Pavel Štěpánek, Tomáš Tedla; FK 48/2022, foto (obr. 6).

Obr. 6: Pomorník stredný (*Stercorarius pomarinus*), Gbely, okres Skalica, 7. 10. 2019 (foto: T. Tedla).

Fig. 6: Pomarine Skua (*Stercorarius pomarinus*), Gbely, Skalica district, October 7, 2019 (photo by T. Tedla).

Obr. 7: Kaňa stepná (*Circus macrourus*), Diakovce, okres Šaľa, 7. 1. 2022 (foto: T. Veselovský).

Fig. 7: Pallid Harrier (*Circus macrourus*), Diakovce, Šaľa district, January 7, 2022 (photo by T. Veselovský).

Circus macrourus

7. 1. 2022, 1 samec v 2. roku života, Diakovce, strnisko za poľnohospodárskym družstvom, okres Šaľa, Tomáš Veselovský; FK 39/2022, foto (obr. 7).

V pravých zimných mesiacoch (december – február) je v priestore strednej Európy, vrátane Slovenska, výskyt kane stepnej vzácný (Schnürmacher & Studecký 2022). Prvé zimné pozorovanie z nášho územia pochádza z januára 2015 (Hrtan in Kvetko & FK SOS/BirdLife Slovensko 2016). Napr. v Španielsku je druh od roku 2005 zaznamenaný už aj v zimnom období a počet jedincov, ktoré nepreletia do Afriky stúpa (Ollé et al. 2015).

1. 4. 2022, 1 ad. samec, Cífer-Pác, okres Trnava, Štefan Granec; FK 20/2022, foto.

16. 4. 2022, 1 samec v 3. roku života, Cífer-Pác, okres Trnava, Štefan Granec; FK 21/2022, foto.

17. 4. 2022, 1 samec v 3. roku života, Senné, Ostrovik, okres Michalovce, Štěpán Vidner a kolektív; FK 13/2022, foto.

24. 8. 2022, 1 juv., Mikušovce, pozorovací bod južne pri obci, okres Lučenec, Marian Mojžiš; FK 22/2022, foto.

18. 9. 2022, 1 juv., Mikušovce, pozorovací bod južne pri obci, okres Lučenec, Marian Mojžiš; FK 23/2022, foto.

Obr. 8: Kolibiarik iberský (*Phylloscopus ibericus*), Devínska Nová Ves, okres Bratislava IV, 21. 4. 2021 (foto: S. Harvančík).

Fig. 8: Iberian Chiffchaff (*Phylloscopus ibericus*), Devínska Nová Ves, Bratislava IV district, April 21, 2021 (photo by S. Harvančík).

22. 9. 2022, 1 samec v 3. roku života, Mikušovce, pozorovací bod južne pri obci, okres Lučenec, Marian Mojžiš; FK 24/2022, foto.

2. 10. 2022, 1 juv. samica a 1 samica, Mikušovce, pozorovací bod južne pri obci, okres Lučenec, Marian Mojžiš, Benjamín Jarčuška; FK 25/2022, foto.

Lanius senator

22., 25. a 29. 5. 2013, 1 ex., Dubové, okres Turčianske Teplice, Martin Dobrota; FK 42/2022, foto.

Phylloscopus inornatus (17/18)

29. 9. 2022, 1 ex., Veľká Maňa, PR Žitavský luh, okres Nové Zámky, Samuel Sádovský; FK 17/2022, audio, sonogram.

Phylloscopus collybita tristis

15. 1. 2022, 1 ex., Kyselica, Dunaj (rkm 1834 – 1842), okres Dunajská Streda, Miloslav Mišík; FK 4/2022, foto, audio.

Phylloscopus ibericus (1/1)

20. a 21. 4. 2021, 1 spievajúci samec, Devínska Nová Ves, pri cykломoste Slobody – Prírodná Galéria Šrot park, okres Bratislava IV, Ján Dobšovič, Katarína Hlásniková a iní; FK 47/2022, audio, foto (obr. 8).

Prvý záznam kolibiarika iberského na Slovensku. Hlavná časť európskej populácie hniezdi na Pyrenejskom polostrove. V poslednom období bol druh v hniezdnej sezóne nepravidelne zaznamenaný aj v centrálnom a severnom Francúzsku, v Holandsku a v Anglicku (Onrubia 2022). Zo susedných krajín sú v Poľsku akceptované do konca roku 2021 štyri záznamy a v roku 2018 došlo aj k prvému zahniezdeniu druhu v krajine – samec k. iberského hniezdil v zmiešanom páre so samicou kolibiarika čipčavého (*Phylloscopus collybita*) (Komisja Faunistyczna 2019, Komisja Faunistyczna 2022). V Českej republike boli dve známe pozorovania po revízií FK zamietnuté – v oboch prípadoch spievajúce samce striedali spev k. iberského a k. čipčavého (Vavřík et al. 2019). Prvé pozorovanie pre Rakúsko je z roku 2022 (Albegger 2022). V Maďarsku nebol do konca roku 2021 zaznamenaný (Szépp et al. 2022).

Pastor roseus

26. 5. 2022, 1 ad., Liptovský Trnovec, brehový porast VN Liptovská Mara, okres Liptovský Mikuláš, Peter Vrlík, Erika Feriancová; FK 46/2022.

Motacilla citreola

1. a 2. 5. 2021, 1 samec v 2. roku života, Rovensko, mokrad', okres Senica, Miguel Mitchél, Ján Dobšovič, Vlastimil Serdahely a iní; FK 43/2022, foto.
15. 4. 2022, 1 ad. samec, Strážne, Opátske piesky, okres Trebišov, Miloslav Mišík, Martin Danilák; FK 11/2022.
23. 4. 2022, 2 ad. samce, Senné, Senianske rybníky, okres Michalovce, Miguel Mitchél a kolektív; FK 44/2022, foto.
10. 5. 2022, 1 ad. samica, Mikušovce, aktívne štrkovisko, okres Lučenec, Marian Mojžiš; 29/2022, foto.

Anthus richardi (1/1)

18. 9. 2022, 1 ex., Mikušovce, pozorovací bod južne pri obci, okres Lučenec, Marian Mojžiš; FK 27/2022, audio, sonogram.

Prvý záznam ľabtušky veľkej na Slovensku. Druh hniezdi v Rusku (centrálna a južná Sibír), v Mongolsku, v Číne a hniezdny areál na západnom okraji zasahuje do Kazachstanu a Kirgizska, normálne zimuje v južnej Ázii (Alström, Mild & Zetterström 2003). V súčasnosti už patrí medzi najčastejšie sa vyskytujúce sibírske druhy spevavcov v Európe najmä počas jesennej migrácie a v niektorých oblastiach juhozápadnej Európy už aj pravidelne zimuje (Shirihai & Svensson 2018). Posledné výskumy s využitím geolokátorov potvrdili opätovný návrat ľabtušiek veľkých na európske zimoviská, pričom vtáky pochádzali zo západného okraja známeho hniezdného areálu (Dufour et al. 2021). Z okolitých krajín je najviac pozorovaný z Poľska (49 záznamov do konca roku 2021, Komisja Faunistyczna 2022) a z Rakúska (celkom 48 údajov z rokov 1819 – 2021, z toho v rokoch 1980 – 2021 bol druh zaznamenaný 29 krát, Albegger 2022). V Maďarsku boli do konca roku 2020 akceptované štyri pozorovania (MME Nomenclator Bizotság 2022) a v Českej republike do konca roku 2021 dve pozorovania (Vavřík, Šírek & FK ČSO 2020, Vavřík, Šírek & FK ČSO 2022).

Katégória C

Branta canadensis

24. 4. 2022, 2 ex., Veľký Grob, rašelinisko, okres Galanta, Samuel Sučík; FK 12/2022, foto. V prípade pozorovaných jedincov ide pravdepodobne o 1 pár bez hniezdných prejavov na hniezdisku známom z roku 2021 (Granec in Mojžiš et al. 2022).

Katégória D

Anser indicus (n + 5)

16. 11. až 4. 12. 2022, 1 ex., Vrádište, Skalica (Skalické rybníky) a Gbely (VN Petrova Ves), všetko okres Skalica, Vlastimil Serdahely a iní; FK 2/2022, foto.

Tadorna ferruginea

3. 12. 2022, 1 ex., Čifáre, rybník, okres Nitra, Samuel Sádovský, Tomáš Zima; FK 3/2022, foto.

Katégoria E

Myiopsitta monachus

18. 9. 2022, 1 imm., Martin, Priekopa, ulica Zelená, okres Martin, Ján Topercer; FK 45/2022.

Psittacula krameri

3. 8. 2022, 1 ex., Mikušovce, záhradkárska osada juhojuhozápadne pri obci, okres Lučenec, Marian Mojžiš; FK 49/2022, foto.

Hniezdenie Breeding

Tachymarptis melba

25. 7. 2022, 1 ad. zaletel do štrbiny medzi panelmi, Michalovce, sídlisko SNP, nedokončená stavba poschodového panelového domu, okres Michalovce, Michal Ujčík; FK 16/2022, foto.

Dážďovníky skalné boli na lokalite prvýkrát pozorované pri hniezdení v roku 2021 v počte 1 až 2 páry (Repel et al. 2021). V roku 2022

tam bolo predpokladané hniezdenie 2 až 4 párov (M. Repel in litt.).

Bubulcus ibis

4. 7. 2021, 1 ad. sedí na hniezde, Somotor, Szomotor tó (Sútok), okres Trebišov, Matej Repel; FK 52/2022, foto (obr. 9).

Jedná sa o prvé zahniezdenie hltavky chochlatej na Slovensku. Hniezdny areál druhu sa v Európe rozširuje (Gargallo 2020). V Maďarsku hniezdil prvý pár v roku 2013 a v roku 2019 tam hniezdilo už 12 – 13 párov (Pigniczki 2022). V Českej republike druh zahniezdil prvýkrát v roku 2016 (Vavřík & FK ČSO 2017) a v Rakúsku v roku 2022 (8 obsadených hniezd, Albecker 2022).

Ptyonoprogne rupestris (1/1)

9., 20., 21. a 28. 7. 2022, 1 hniezdiaci pár + hniezdo so 4 pull., maximálne bolo pozorovaných 5 ad. dňa 9. 7., Terchová, Veľký Rozsutec, okres Žilina, Štefan Matis, Lenka Machlicová, Vladimír Paďha a iní; FK 1/2022, foto.

Prvé dokumentované pozorovanie a zároveň aj hniezdenie lastovičky skalnej na Slovensku (Matis et al. 2022).

Podakovanie

FK ďakuje za konzultácie ohľadne výskytov labtušky veľkej v Českej republike Martinovi Vavříkovi a v Rakúsku Davidovi Horalovi a Remo Probstovi.

Obr. 9: Hltavka chochlatá (*Bubulcus ibis*), Somotor, okres Trebišov, 4. 7. 2021 (foto: M. Repel).

Fig. 9: Western Cattle Egret (*Bubulcus ibis*), Somotor, Trebišov district, July 4, 2021 (photo by M. Repel).

Literatúra

- ALBEGGER E. 2022: Die seltenen Vogelarten Österreichs. — Avifaunistische Kommission von BirdLife Österreich & Club 300 Österreich. Elanus-Sonderband. Graz.
- ALSTRÖM P., MILD K. & ZETTERSTRÖM B. 2003: Pipits and Wagtails of Europe, Asia and North America: identification and systematics. — Christopher Helm Publishers, London.
- CARBONERAS C. & BÉCHET A. 2020: *Phoenicopterus roseus* – Greater Flamingo. — Pp.: 177. In: KELLER V., HERRANDO S., VOŘÍŠEK P., FRANCH M., KIPSON M., MILANESI P., MARTÍ D., ANTON M., KLVAŇOVÁ A., KALYAKIN M.V., BAUER H.-G. & FOPPEN R.B.P.: European Breeding Bird Atlas 2: Distribution, Abundance and Change. European Bird Census Council & Lynx Edicions, Barcelona.
- DUFOUR P., DE FRANCESCHI CH., DONIOL-VALCROZE P., JIGUET F., GUÉGUEN M., RENAUD J., LAVERGNE S. & CROCHET P. A. 2021: A new westward migration route in an Asian passerine bird. — *Current Biology* 31: 5590–5596.
- GARGALLO G. 2020: *Bubulcus ibis* – Cattle Egret. — Pp.: 264–265. In: KELLER V., HERRANDO S., VOŘÍŠEK P., FRANCH M., KIPSON M., MILANESI P., MARTÍ D., ANTON M., KLVAŇOVÁ A., KALYAKIN M.V., BAUER H.-G. & FOPPEN R.B.P.: European Breeding Bird Atlas 2: Distribution, Abundance and Change. European Bird Census Council & Lynx Edicions, Barcelona.
- GÁL SZ. 2022: Rózsás flamingó – *Phoenicopterus roseus* (Pallas, 1811) – Greater Flamingo. — Pp.: 194. In: SZÉP T., CSÖRGŐ T., HALMOS G., LOVÁSZI P., NAGY K. & SCHMIDT A. (eds.): Magyarország madáratlasza. 2., javított és kiegészített kiadás. Agrárminisztérium, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Budapest.
- GILL F., DONSKER D. & RASMUSSEN P. (eds.) 2023: IOC World Bird List (v13.2). — <https://www.worldbirdnames.org/new>. Navštívené 1.12.2023.
- CHAVKO J. & NOGA M. 2018: Posledné dokumentované hniezdenie ležiaka úhorového (*Burhinus oedicnemus*) na Slovensku. — *Tichodroma* 30: 69–71.
- KOMISJA FAUNISTYCZNA 2019: Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2018. *Ornis Polonica* 60: 125–160.
- KOMISJA FAUNISTYCZNA 2022: Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2021. *Ornis Polonica* 63: 130–159.
- KVETKO R. & ŠRANK V. 2012: 12. správa Faunistickej komisie Slovenskej ornitologickej spoločnosti/BirdLife Slovensko. — *Tichodroma* 24: 102–108.
- KVETKO R. & FK SOS/BIRDLIFE SLOVENSKO 2016: 16. správa Faunistickej komisie Slovenskej ornitologickej spoločnosti/BirdLife Slovensko. — *Tichodroma* 28: 106–113.
- LENGYEL J., KUKUČKA M., GÚGH J. & KOMA T. 2005: Výskyt chochlačky obojkovej (*Aythya collaris*) v povodí rieky Žitavy – prvý záznam na Slovensku. — *Tichodroma* 17: 31–32.
- MATIS Š., FULÍN M. & FLAJS T. 2022: Hniezdenie lastovičky skalnej (*Ptyonoprogne rupestris*) v pohorí Malá Fatra na Slovensku. — *Tichodroma* 34: 71–74.
- MME NOMENCLATOR BIZOTTSÁG 2021: Az MME Nomenclator Bizottság 2018–2019. évi jelentése a Magyarországon ritka madárfajok előfordulásáról. — *Aquila* 128: 115–140.
- MME NOMENCLATOR BIZOTTSÁG 2022: Az MME Nomenclator Bizottság 2020. évi jelentése a Magyarországon ritka madárfajok előfordulásáról. — <http://birding.hu/doc/NB2020.pdf>. Navštívené 1.12.2023.
- MOJŽIŠ M., HARVANČÍK S., KARASKA D., KERESTÚR D., KVETKO R., ŠRANK V. & JUREČEK R. 2022: 22. správa Faunistickej komisie Slovenskej ornitologickej spoločnosti/BirdLife Slovensko. — *Tichodroma* 34: 99–106.
- OLLÉ À., TRABALON F. & BERTRAN M. 2015: A review of occurrences of the Pallid Harrier *Circus macrourus* in the Western Mediterranean: a new migrant and wintering species. — *Revista Catalana d'Ornitologia* 31: 7–14.
- ONRUBIA A. 2020: *Phylloscopus ibericus* – Iberian Chiffchaff. — Pp.: 654. In: KELLER V., HERRANDO S., VOŘÍŠEK P., FRANCH M., KIPSON M., MILANESI P., MARTÍ D., ANTON M., KLVAŇOVÁ A., KALYAKIN M.V., BAUER H.-G. & FOPPEN R.B.P.: European Breeding Bird Atlas 2: Distribution, Abundance and Change. European Bird Census Council & Lynx Edicions, Barcelona.
- PIGNICZKI CS. 2022: Pásztorgém – *Bubulcus ibis* (Linnaeus, 1758) – Western Cattle Egret. — Pp.: 335–336. In: SZÉP T., CSÖRGŐ T., HALMOS G., LOVÁSZI P., NAGY K. & SCHMIDT A. (szerk.): Magyarország madáratlasza. 2., javított és kiegészített kiadás. — Agrárminisztérium, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Budapest.
- REPEL M., CHRAŠČ P. & PALKOCI E. 2021: Prvé hniezdenie dažďovníka skalného (*Tachymartus melba*) na Slovensku. — *Tichodroma* 33: 33–38.
- SHIRIHAI H. & SVENSSON L. 2018: Handbook of Western Palearctic Birds, Volume I, Passerines: Larks to Warblers. — Christopher Helm, London.

- SCHNÜRMACHER R. & STUDECKÝ J. 2022: The first documented record of a GPS-tagged Pallid Harrier (*Circus macrourus*) in Slovakia. — *Tichodroma* 34: 85–89.
- SZÉP T., CSÖRGŐ T., HALMOS G., LOVÁSZI P., NAGY K. & SCHMIDT A. (eds.) 2022. Magyarország madáratlasza. 2., javított és kiegészített kiadás. — Agrárminisztérium, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Budapest.
- ŠRANK V. 2006: 6. správa Slovenskej faunistickej komisie pre ornitológiu. — *Tichodroma* 18: 145–147.
- ŠRANK V. 2008: 8. správa Faunistickej komisie Slovenskej ornitologickej spoločnosti/BirdLife Slovensko. — *Tichodroma* 20: 177–179.
- VAVŘÍK M. & FK ČSO 2017: Zpráva Faunistické komise ČSO za rok 2016. — *Sylvia* 53: 70–89.
- VAVŘÍK M., ŠÍREK J., ŠINDEL M., MLÍKOVSKÝ J., HORÁČEK J., HEYROVSKÝ D. & ŠIMEK J. 2019: Revize záznamů vzácných druhů ptáků v České republice. — *Sylvia* 55: 2–74.
- VAVŘÍK M., ŠÍREK J. & FK ČSO 2020: Zpráva Faunistické komise ČSO za rok 2019. — *Sylvia* 56: 93–114.
- VAVŘÍK M., ŠÍREK J. & FK ČSO 2022: Zpráva Faunistické komise ČSO za rok 2021. — *Sylvia* 58: 95–116.

Došlo: 8.12.2023
Prijaté: 20.12.2023
Online: 16.1.2024